Majetkové pomery v manželstve

Fínsko

1 Existuje v tomto členskom štáte zákonná úprava majetkových pomerov v manželstve? Čo sa v nej stanovuje?

Majetkový režim manželov vo Fínsku sa zakladá na odloženom spoluvlastníctve majetkov. Počas manželstva sú majetky rozdielne. Pri ukončení manželstva sa majetok rozdelí na rovnaké diely.

Manželstvo nevedie k žiadnej zmene vo vlastníckom vzťahu medzi manželmi. V súlade so zákonom o manželstve (234/1929) zostáva majetok, ktorý vlastní jeden z manželov v okamihu uzavretia manželstva, v jeho vlastníctve aj po uzavretí manželstva. Takisto mu patrí majetok, ktorý nadobudol alebo dostal dedením alebo darovaním počas trvania manželstva. Okrem majetkov sú oddelené aj dlhy manželov, to znamená, že každý z manželov sám zodpovedá za dlh vzniknutý pred manželstvom alebo počas manželstva. Dlh, ktorý vznikol jednému z manželov v súvislosti so starostlivosťou o rodinu, však znášajú obaja manželia spoločne.

Podľa fínskeho majetkového režimu manželov má každý z manželov nárok na majetok druhého z manželov. V súlade s týmto nárokom majú podľa manželského práva obaja manželia alebo vdovec(-a) a dediči zosnulého(-ej) manžela(-ky) nárok na polovicu úspor z majetku manželov vo forme rozdelenia majetku po zániku manželstva. Majetkové právo manželov sa uplatňuje na celý majetok bez ohľadu na čas a spôsob, akým ho manželia nadobudli alebo dostali pred manželstvom. V dohode manželov sa môže vylúčiť majetkové právo manželov. Z rozsahu pôsobnosti majetkového práva manželov je navyše vylúčený majetok, ktorý nadobudne jeden z manželov v rámci daru, závetu alebo osobného poistenia v súlade s nariadením o príjemcoch za predpokladu, že budúci(-a) manžel(-ka) príjemcu nedisponuje manželským právom na tento majetok.

2 Ako si môžu manželia usporiadať majetkové pomery v manželstve? Aké sú v tomto prípade formálne požiadavky?

Manželia môžu uzavrieť dohodu manželov pred uzavretím manželstva alebo počas neho. Dohoda manželov ovplyvňuje spôsob rozdelenia majetku.

V dohode manželov sa manželia môžu napríklad dohodnúť, že žiadny z manželov nemá manželské právo na akýkoľvek majetok druhého z manželov, ale že si každý z manželov ponechá svoj majetok. V dohode manželov sa takisto môže uviesť určitý majetok, ktorý je vylúčený z delenia.

Dohoda manželov sa musí vyhotoviť písomne a musí obsahovať dátum a podpis. Okrem toho ju musia osvedčiť dvaja nepopierateľní svedkovia. Dohoda manželov nadobúda účinnosť, keď sa zaregistruje na matričnom úrade (od začiatku roka 2020 na digitálnom matričnom úrade *Digi- ja väestötietovirasto*).

3 Je slobodná vôľa ako si usporiadať majetkové pomery v manželstve nejako obmedzená?

V zákone o manželstve sa uvádzajú určité ustanovenia o obmedzeniach, pokiaľ ide o spoločné miesto pobytu a hnuteľný majetok manželov. Jeden z manželov nemôže bez písomného súhlasu druhého z manželov previesť vlastnícke právo k nehnuteľnému majetku, ktorý je určený ako spoločné miesto pobytu manželov. Okrem toho, jeden z manželov nemá bez súhlasu druhého z manželov právo prenajať obydlie ani iné právo nakladať s obydlím, ktoré sa používa ako spoločné miesto pobytu manželov, predmetmi, ktoré sú súčasťou vybavenia spoločnej domácnosti manželov, pracovným materiálom druhého z manželov alebo hnuteľným majetkom určeným na osobné použitie druhého z manželov alebo detí.

Rozdelenie majetku môže byť predmetom mediácie, ak by viedlo k neprimeranému výsledku alebo by spôsobilo neoprávnenú finančnú výhodu pre jedného z manželov. Mediácia pri rozdelení znamená, že sa v osobitnom prípade na základe rozumného zváženia možno odchýliť od pravidiel, ktoré by sa inak museli dodržať pri rozdelení majetku. Pri zvažovaní mediácie pri rozdelení majetku sa berie do úvahy hlavne dĺžka manželstva, činnosti manželov v prospech spoločnej domácnosti, zhromažďovania a uchovávania majetku, ako aj ďalšie hľadiská týkajúce sa financií manželov.

V rámci mediácie pri rozdelení majetku sa môže nariadiť, aby jeden z manželov nedostal majetok druhého z manželov na základe manželského práva alebo aby sa mu stanovili obmedzenia. Rozdelenie majetku sa môže vykonať aj tak, že sa celkovo alebo čiastočne vylúči určitý majetok z majetkového práva manželov. Okrem toho sa v rámci mediácie pri rozdelení majetku môže nariadiť, aby sa s majetkom, na ktorý jeden z manželov nemá podľa dohody manželov manželské právo, nakladalo pri rozdelení celkovo alebo čiastočne ako s majetkom, v súvislosti s ktorým druhý z manželov nedisponuje manželským právom.

4 Aké sú právne účinky rozvodu, rozluky alebo zrušenia majetkových pomerov v manželstve?

Ak prebieha konanie o rozvod manželstva alebo ak sa zrušilo manželstvo, musí sa uskutočniť rozdelenie majetku, to znamená delenie majetku, ak o to požiada jeden z manželov alebo dedič zosnulého(-ej) manžela(-ky). V prípade rozdelenia majetku sa majetkové právo manželov uplatňuje prostredníctvom určenia kompenzačného príspevku, ktorý musí uhradiť ten z manželov, ktorý má viac majetku. V prípade, že žiadny z manželov nemá manželské právo na majetok druhého z manželov, majetok manželov sa nerozdelí, ale iba oddelí. Ak majú manželia spoločný majetok, musí byť pri rozdeľovaní alebo oddeľovaní majetku na základe žiadosti rozdelený aj tento majetok.

Okrem toho sa rozdelenie majetku môže vykonať, ak sa na manželov, ktorých režim sa riadi fínskym právom, vzťahoval odsudzujúci rozsudok pre rozluku v inom štáte. Rozdelenie majetku pri rozluke manželov nemožno zabezpečiť, ak po rozluke manželia obnovili spolužitie.

5 Aké sú dôsledky úmrtia jedného z manželov na majetkové pomery v manželstve?

Účinky úmrtia jedného z manželov na majetkový režim manželov sú v zásade rovnaké ako účinky rozvodu.

Ak má zosnulý(-á) manžel(-ka) priamych potomkov, tzn. deti alebo ich potomkov, vdovec(-a) alebo dediči môžu požadovať rozdelenie majetku. V rámci rozdelenia majetku sa celý majetok manželov spravidla rozdelí na rovnaké diely. Pozostalý(-á) manžel(-ka) dostáva polovicu majetku a dediči dostávajú druhú polovicu. Ak má však pozostalý(-á) manžel(-ka) väčší majetok ako zosnulý(-á) manžel(-ka), má právo ponechať si celý svoj majetok.

Ak sa manželstvo končí na základe úmrtia jedného z manželov a ak zosnulý(-á) manžel(-ka) nemá priamych potomkov, vdovec(-a) dedí majetok zosnulého(-ej) manžela(-ky), okrem prípadu, ak prvý zosnulý z manželov odkázal svoj majetok inej osobe. V tejto fáze sa vôbec nerozlišuje medzi majetkom prvého zosnulého z manželov a majetkom vdovca(-y). V prípade úmrtia oboch manželov sa aj majetok posledného zosnulého z manželov spravidla delí rovnako medzi dedičov oboch manželov. Vdovec(-a) nemôže určiť závetom podiel, ktorý patrí dedičom toho z manželov, ktorý zomrel ako prvý.

Pozostalý(-á) manžel(-ka) si môže ponechať celú nedeliteľnú časť dedičstva zosnulého(-ej) manžela(-ky) s výhradou žiadosti o delenie, ktorú predloží priamy potomok, alebo závetu, ktorý spísal zosnulý. Pozostalý(-á) manžel(-ka) si však stále môže ponechať v nedeliteľnom vlastníctve obydlie, ktoré sa používa ako spoločné miesto pobytu manželov, ako aj bežné vybavenie domácnosti, pokiaľ vdovec(-a) nevlastní inú nehnuteľnosť vhodnú na bývanie.

6 Ktorý orgán má právomoc rozhodovať vo veci majetkových pomerov v manželstve?

Vo Fínsku úrad nezačne konanie vo veci majetkových režimov manželov z vlastnej iniciatívy. Ak manželia nedospejú k dohode o rozdelení majetku, súd prvého stupňa na základe žiadosti nariadi vykonávateľovi závetu rozdeliť majetok.

7 Aké sú dôsledky majetkových pomerov v manželstve na právne vzťahy medzi jedným z manželov a treťou osobou?

Manželstvom sa v zásade neobmedzuje právo manžela(-ky) uzatvárať dohody; počas manželstva môže ktorýkoľvek z manželov rozhodovať o svojom majetku bez súhlasu druhého z manželov.

Okrem toho manželia nie sú právne zodpovední za vzájomné dlhy. Manželia však solidárne zodpovedajú za dlh, ktorý vznikol jednému z manželov v súvislosti so starostlivosťou o rodinu. Okrem toho obaja manželia zodpovedajú za úhradu nájomného za spoločné obydlie. Zmluvu o prenájme spoločného obydlia môžu vypovedať len spoločne, a to aj vtedy, ak sa zmluva o prenájme uzatvorila len na meno druhého z manželov.

Veritelia sú v zákone o manželstve chránení tak, aby sa žiadny z manželov nemohol vzdať svojich práv spôsobom, ktorý je pre veriteľov záväzný. Ak jeden z manželov previedol na svojho(-u) manžela(-ku) alebo svojich dedičov majetok, ktorého hodnota značne presahuje to, čo mal previesť, môže sa rozdelený majetok žiadať späť a vložiť do konkurznej podstaty.

8 Krátky opis postupu rozdelenia majetkových pomerov v manželstve v tomto členskom štáte vrátane ich vysporiadania a zániku.

Vo Fínsku úrad nezačne konanie vo veci majetkových režimov manželov z vlastnej iniciatívy. Ak prebieha konanie o rozvod manželstva alebo sa zrušilo manželstvo, musí sa uskutočniť rozdelenie majetku, ak o to požiada jeden z manželov alebo dedič zosnulého(-ej) manžela(-ky). V prípade, že žiadny z manželov nemá manželské právo na majetok druhého z manželov, majetok manželov sa nerozdelí, ale iba oddelí.

V prípade rozdelenia majetku na základe rozvodu sa spravidla celý majetok manželov delí rovnakým dielom medzi manželov, pokiaľ manželia neuzatvorili dohodu manželov. Rozdelenie majetku môže byť predmetom mediácie na základe zásad rovnosti. V prípade rozdelenia alebo oddelenia majetku sa na základe žiadosti musí rozdeliť aj spoločný majetok.

Ak sa manželstvo zrušilo na základe úmrtia jedného z manželov a ak má zosnulý(-á) manžel(-ka) priamych potomkov, tzn. deti alebo ich potomkov, vdovec(-a) alebo dediči môžu požadovať rozdelenie majetku. V rámci rozdelenia majetku sa celý majetok manželov spravidla rozdelí na rovnaké diely. Pozostalý(-á) manžel(-ka) dostáva polovicu majetku a dediči dostávajú druhú polovicu. Ak má však pozostalý(-á) manžel(-ka) väčší majetok ako zosnulý(-á) manžel(-ka), má právo ponechať si celý svoj majetok. Ak sa manželstvo končí na základe úmrtia jedného z manželov a ak zosnulý(-á) manžel(-ka) nemá priamych potomkov, pozostalý(-á) manžel(-ka) dedí majetok zosnulého(-ej) manžela(-ky), pokiaľ o tom zosnulý(-á) manžel(-ka) nerozhodol(-la) inak v závete.

V prípade úmrtia oboch manželov sa majetok posledného zosnulého z manželov spravidla delí rovnako medzi dedičov oboch manželov.

Strany sa môžu medzi sebou dohodnúť o delení svojich majetkov (rozdelenie vo forme zmluvy). Ak strany nedospejú k dohode, súd na základe žiadosti jedného z manželov nariadi, aby majetok rozdelil vykonávateľ závetu (rozdelenie vo forme príkazu).

Ak sa rozdelenie majetku vykoná vo forme zmluvy, musí sa vyhotoviť listina, v ktorej sa uvedie dátum a podpis. Listinu musia osvedčiť dvaja nepopierateľní svedkovia. Naopak, ak rozdelenie vykoná vykonávateľ závetu, musí sa vyhotoviť listina o vykonaní rozdelenia majetku, v ktorej sa musí uviesť dátum a podpis vykonávateľa závetu.

Táto listina o rozdelení majetku sa môže predložiť matričnému úradu (od začiatku roka 2020 digitálnemu matričnému úradu *Digi- ja väestötietovirasto*) na registráciu. Registrácia listiny o rozdelení majetku vedie k ochrane voči veriteľom druhého z manželov a nemá vplyv na samotnú platnosť rozdelenia medzi stranami.

9 Aký je postup a dokumenty alebo informácie, ktoré sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľného majetku?

Vlastnícke právo k nehnuteľnému majetku sa registruje vyžiadaním dokladu o vlastníctve. Doklad o vlastníctve sa zapíše do hypotekárneho registra. Vlastník sa tak uvádza na osvedčení o vydaní dokladu o vlastníctve.

V prípade zmeny nehnuteľného majetku na základe rozdelenia alebo oddelenia majetku sa musí vnútroštátnemu kartografickému úradu predložiť zmluva o rozdelení alebo oddelení pôvodného majetku, odôvodnenie základu rozdelenia majetku, tzn. napríklad vyhlásenie súdu prvého stupňa o začatí konania o rozvode manželov, ako aj prípadné potvrdenie o akomkoľvek daňovom príjme z prevodu finančných prostriedkov.

Lehota na získanie dokladu o vlastníctve nehnuteľností na základe rozdelenia majetku začína plynúť od okamihu, keď sa rozdelenie majetku stane právoplatným. Na získanie dokladu o vlastníctve nehnuteľností sa stanovuje lehota šiestich mesiacov.

Posledná aktualizácia: 15/02/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.